

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Державна установа «Центральний методичний кабінет
підготовки молодших спеціалістів» МОЗ України

<p>ПОГОДЖЕНО</p> <p>Директор Державної установи «Центральний методичний кабінет підготовки молодших спеціалістів МОЗ України»</p> <p> Т.І. Чернишенко</p> 	<p>ЗАТВЕРДЖУЮ</p> <p>Заступник Директора Департаменту кадрової політики, освіти, науки та запобігання корупції МОЗ України</p> <p> О.П. Волосовець</p>
--	---

МЕДСЕСТРИНСТВО В ОНКОЛОГІЇ

ПРОГРАМА

для вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладів
I—III рівнів акредитації за спеціальністю
5.12010102 «Сестринська справа»

Київ
2011

МЕДСЕСТРИНСТВО В ОНКОЛОГІЇ

Укладачі:

І.А. Козинець — викладач вищої категорії, голова циклової комісії хірургії Черкаського базового медичного коледжу, завідувач медсестринського відділення;

І.Я. Губенко — директор Черкаського базового медичного коледжу, канд. мед. наук, заслужений лікар України, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист;

І.В. Радзівська — викладач-методист, викладач вищої категорії, заступник директора Черкаського базового медичного коледжу з навчальної роботи.

Програму розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії хірургічних дисциплін Черкаського медичного коледжу (протокол № 1 від 31 серпня 2011 р.) та рекомендовано до затвердження опорною цикловою комісією ВМ(Ф)НЗ I—III рівнів акредитації (протокол № 1 від 26 жовтня 2011 р.).

Рецензенти:

В.В. Парамонов — головний лікар Черкаського обласного онкологічного диспансеру, заслужений лікар України;

В.І. Коваль — завідувач відділення Черкаської обласної спеціалізованої комісії, канд. мед. наук, лікар-хірург, спеціаліст вищої категорії;

І.Ю. Андрієвський — директор Вінницького базового медичного коледжу ім. акад. Д.І. Заболотного, канд. мед. наук;

А.М. Савченко — завідувач кафедри менеджменту та економіки охорони здоров'я Східноєвропейського університету економіки та менеджменту (м. Черкаси), лікар-хірург, спеціаліст вищої категорії, доктор медичних наук.

© МОЗ України, 2011

© ВСВ “Медицина”, 2011

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма “Медсестринство в онкології” передбачає підготовку медичних сестер, які могли б ефективно поєднувати знання основ теоретичної онкології з ґрунтовними практичними навичками щодо здійснення медсестринського процесу при онкопатології.

Мета програми — на основі теоретичних знань механізмів розвитку злоякісного процесу, клінічних проявів і перебігу захворювання, профілактики і лікування хворих навчити майбутню медичну сестру ефективно застосовувати медсестринський процес шляхом оцінювання стану пацієнта, діагностування його проблем і встановлення медсестринського діагнозу, планувати та виконувати медсестринські втручання (незалежні, залежні та взаємозалежні), оцінювати якість медсестринського догляду, знати особливості паліативної допомоги.

У дисципліні “Медсестринство в онкології” значну увагу приділяють самостійній роботі студентів з хворими в лікувально-профілактичних закладах, опрацюванню додаткової літератури в бібліотеках і вдома, практичному тренінгу і вдосконаленню професійних вмінь у тренажерних кабінетах. Викладання предмета повинно проводитися з урахуванням кваліфікаційної характеристики в тісному зв'язку із раніше вивченими предметами та дисциплінами, що вивчаються паралельно.

На вивчення дисципліни відводиться 81 год, з них 19 — на лекції, 32 — на навчальну практику під керівництвом викладача та 30 — на самостійну роботу.

Програму складено відповідно до галузевих стандартів вищої освіти зі спеціальності 5.12010102 “Сестринська справа” затверджено МОН і МОЗ України в 2011 р.

Програма передбачає складання диференційованого заліку.

Після вивчення дисципліни **студенти повинні знати:**

- принципи санітарно-протиепідемічного режиму в лікувально-профілактичних закладах онкологічного профілю;
- принципи організації роботи відділень онкологічного профілю;
- роль і завдання медсестри в лікувально-діагностичному процесі при онкологічних захворюваннях;
- організацію направлення і транспортування онкологічних хворих за призначенням;
- універсальні потреби людини;
- етіологію, основні клінічні симптоми онкологічних захворювань;
- методи об'єктивного обстеження, діагностику, принципи лікування онкологічних хворих;
- принципи організації медсестринського процесу за онкологічними хворими, методи диспансерного спостереження;
- тактику медичної сестри в процесі надання екстреної долікарської допомоги;
- принципи медичної етики і деонтології, міжособистісні аспекти спілкування;
- накази та інструктивні листи МОЗ України, які регламентують роботу

- лікувально-профілактичних закладів онкологічного профілю;
- про моральну та юридичну відповідальність за збереження професійної таємниці;
 - особливості паліативної допомоги.

Студенти повинні вміти:

- виконувати основні маніпуляції, що застосовуються в онкологічній клініці:
 - внутрішньовенне, внутрішньом'язове та підшкірне введення ліків;
 - введення внутрішньовенного та сечового катетера, асистування під час катетеризації підключичної вени;
 - асистувати під час діагностичних вишкрібань порожнини матки, проведення електроексцизій, цистоскопії;
 - самостійно перев'язувати прооперованих онкологічних хворих;
 - уміти застосовувати хіміопрепарати;
- готувати пацієнтів до хірургічних втручань;
- запобігати можливим ускладненням у післяопераційний період та внаслідок проведення хіміо- і променевої терапії;
- виконувати обов'язки операційної, перев'язувальної, процедурної або палатної медичної сестри;
- здійснювати медсестринський процес у відділеннях онкологічного профілю;
- вирішувати деонтологічні завдання, пов'язані з професійною діяльністю, володіти навичками професійного спілкування.

Студенти мають бути поінформовані про:

- основи законодавства України про охорону здоров'я;
- стан організації медичної допомоги онкологічним хворим в Україні;
- сучасний стан захворюваності на онкологічні захворювання в регіоні, Україні, світі.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Тема	Кількість годин			
		Загальний обсяг	Лекції	Навчальна практика під керівництвом викладача	Самостійна робота
1	Розділ 1. Організація онкологічної допомоги в Україні Сучасний стан онкологічної служби в Україні. Організація онкологічної допомоги. Диспансеризація та облік онкологічних хворих. Організація та проведення профілактичних медоглядів. Аналіз причин запущених форм захворювання. Охорона праці в галузі	5	2	-	3
2	Реабілітація онкологічних хворих. Медична етика і деонтологія. Передпухлинні захворювання. Лікарсько-трудова експертиза	4	1	-	3
3	Розділ 2. Основні методи обстеження і лікування онкологічних хворих Сучасні принципи діагностики злоякісних пухлин. Ендоскопічні та цитологічні дослідження в діагностиці пухлинних захворювань. Рентгенодіагностика пухлин	9	2	4	3
4	Лікування і догляд за хворими під час проведення променевої терапії. Променева терапія основних локалізацій. Роль хіміотерапії в лікуванні онкологічних хворих. Правила виписування лікарських засобів	9	2	4	3
5	Розділ 3. Основні онкологічні захворювання Рак шлунка, стравоходу, поперечної ободової кишки. Рак печінки та підшлункової залози	9	2	4	3
6	Рак легенів. Злоякісні захворювання шкіри. Рак грудної залози	9	2	4	3
7	Злоякісні пухлини м'яких тканин і кісток. Лімфогранульоматоз	9	2	4	3
8	Рак шийки і тіла матки. Пухлини яєчників. Трофобластична хвороба	9	2	4	3
9	Пухлини сечової і статевих систем	9	2	4	3
10	Розділ 4. Пухлини голови та шиї Передпухлинні захворювання та злоякісні пухлини губи і слизової оболонки порожнини рота. Пухлини гортані, носоглотки, приносних пазух, рота, глотки. Рак щитоподібної залози	9	2	4	3
Усього		81	19	32	30

Примітка. Години для самостійної роботи студентів розподіляють за темами предметні (циклові) методичні комісії навчальних закладів.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Організація онкологічної допомоги в Україні. Охорона праці в галузі	3
2	Реабілітація онкологічних хворих	3
3	Основні методи обстеження і лікування онкологічних хворих	3
4	Лікування і догляд за хворими під час проведення променевої терапії	3
5	Рак шлунка, стравоходу, поперечної ободової кишки. Рак печінки та підшлункової залози	3
6	Рак легенів. Злоякісні захворювання шкіри. Рак грудної залози	3
7	Злоякісні пухлини м'яких тканин і кісток. Лімфогранульоматоз	3
8	Рак шийки і тіла матки. Пухлини яєчників. Трофобластична хвороба	3
9	Пухлини сечової і статеві системи	3
10	Пухлини голови та шиї	3
	Усього	30

ЗМІСТ

Розділ 1. Організація онкологічної допомоги в Україні

Тема 1. Сучасний стан онкологічної служби в Україні. Організація онкологічної допомоги. Диспансеризація та облік онкологічних хворих. Організація та проведення профілактичних медоглядів. Аналіз причин запущених форм захворювання. Охорона праці в галузі

ЛЕКЦІЯ

Історія організації онкологічної допомоги в Україні. Канцерреєстр. Статистика та епідеміологія злоякісних пухлин. Структура онкологічної служби. Етапи диспансеризації здорового населення. Клінічні групи для диспансерного спостереження. Облік онкологічних хворих. Основні форми звітності та обліку онкологічних лікувальних закладів.

Головні завдання онкодиспансерів: чіткий і повний облік онкологічних хворих, диспансерне спостереження, аналіз лікування. Підготовка кадрів з онкології. Цитологічний скринінг раннього раку шийки матки та раку грудної залози і шкіри. Медична профілактика раку.

Дотримання правил ТБ. Знищення та знезараження предметів, забруднених кров'ю, екскретми хворих. Складання плану заходів профілактики поширення ВІЛ-інфекції, гепатиту С. охорона праці в галузі.

Тема 2. Реабілітація онкологічних хворих. Медична етика і деонтологія. Передпухлинні захворювання. Лікарсько-трудова експертиза

ЛЕКЦІЯ

Фонові процеси (класифікація, діагностика, лікування): фіброміоми матки, кісти яєчників, запальні процеси яєчників, кісти грудної залози. Дисплазії (визначення поняття, діагностика, лікування). Дисплазії як справжній морфологічний передрак.

Принципи роботи ЛТЕК з онкологічними хворими. Система реабілітації онкологічних хворих. Види реабілітації (медична, психологічна, сексуальна, соціально-трудова реабілітація, професійна).

Принципи реабілітації онкологічних хворих (безперервність, комплексний характер, індивідуальні програми системи реабілітаційних дій). Визначення груп непрацездатності при різних локалізаціях раку. Поняття про медичну етику та деонтологію.

Розділ 2. Основні методи обстеження і лікування онкологічних хворих

Тема 3. Сучасні принципи діагностики злоякісних пухлин. Ендоскопічні та цитологічні дослідження в діагностиці пухлинних захворювань. Рентгенодіагностика пухлин

ЛЕКЦІЯ

Цитологічний скринінг (двоетапна програма обстеження в системі профілактики раннього раку). Критерії оцінювання ефекту скринінгу. Функціональна діагностика. Біохімічні тести. Імунологічні тести. Поглиблена діагностика.

Лапароскопія, кольпоцервікоскопія, гістероскопія, УЗД в діагностиці пухлин. Сканування грудної залози, щитоподібної залози, печінки, нирок. Комп'ютерна томографія.

Цитологічний скринінг (дослідження пунктатів із пухлин, аспіратів, зішкрябів з матки, мазків-відбитків розрізу пухлини, випотів з черевної та плевральної порожнини).

Показання, протипоказання, методичні особливості проведення гістросальпінгографії. Особливості проведення рентгенографії кишок. Лімфографія в діагностиці метастазів пухлин.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Сучасні принципи лікування злоякісних пухлин: хірургічний, променевий, хіміотерапія, поєднана терапія.

Взяття біоматеріалу для проведення цитологічного скринінгу та морфологічного обстеження, біохімічних та імунологічних тестів.

Участь медичної сестри в лапароскопії, кольпоцервікоскопії та інших методах обстеження. Підготовка хворих до різних методів обстеження.

Підготовки хворих до гістросальпінгографії, рентгенографії кишок, літографії. Здійснення медсестринського процесу під час догляду за хворими.

Практичні навички:

- взяття біоматеріалу для проведення цитологічного скринінгу та морфологічного дослідження, біохімічних та імунологічних тестів;
- вміти підготувати хворого до проведення різних методів обстеження й асистувати лікареві під час процедур;
- підготовка хворих до проведення обстеження;
- здійснювати медсестринський процес під час догляду за хворими.

Тема 4. Лікування і догляд за хворими під час проведення променевої терапії. Променева терапія основних локалізацій. Роль хіміотерапії в лікуванні онкологічних хворих. Правила виписування лікарських засобів

ЛЕКЦІЯ

Принципи променевої терапії онкологічних хворих. Променеві ускладнення. Загальні і місцеві променеві реакції й ушкодження. Лікування і профілактика. Загальні принципи хіміотерапії в онкології. Участь медичної сестри в проведенні хіміотерапевтичного лікування. Ускладнення хіміотерапії. Правила виписування лікарських засобів онкологічним хворим.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Правила підготовки хворих і проведення променевої терапії. Правила запобігання ускладненням.

Правила підготовки хворих і проведення хіміотерапії. Правила запобігання ускладненням. Правила виписування лікарських засобів онкологічним хворим.

Правила догляду за онкохворими, підготовка до операції та післяопераційний догляд. Правила накладання нефростоми, епіцистостоми, катетеризації сечового міхура. Здійснення медсестринського процесу при онкологічних хворобах.

Практичні навички:

- вміти підготувати хворих до проведення променевої терапії, здійснювати за ними догляд;
- вміти надати допомогу при ускладненнях променевої терапії;
- вміти підготувати хворих до проведення хіміотерапії, доглядати за хворими;
- вміти надати допомогу при ускладненнях хіміотерапії;
- вміти виписати лікарські засоби онкологічним хворим;
- здійснювати медсестринський процес під час догляду за хворими;
- здійснювати догляд за нефростою, епіциостою, норицями, пролежнями.

Розділ 3. Основні онкологічні захворювання

Тема 5. Рак шлунка, стравоходу, поперечної ободової кишки. Рак печінки та підшлункової залози

ЛЕКЦІЯ

Захворюваність органів травного каналу. Передракові захворювання шлунка. Передракові захворювання поперечної ободової кишки. Прояви захворювання. Послідовність методів діагностики. Лікування, радикальні та паліативні операції. Диспансерний нагляд, догляд за колостомованими хворими.

Рак печінки: статистика, етіологія, патогенез. Патологічна анатомія. Класифікація. Клінічні прояви. Перші симптоми. Правила обстеження печінки в дорослих і дітей. Пальпація. Діагностика (лабораторна, інструментальна — УЗД, комп'ютерна томографія). Лікування (хірургічне, медикаментозне). Метастатичне ураження. Реабілітація хворих на рак печінки.

Рак підшлункової залози: статистика, етіологія, патогенез. Патологічна анатомія. Клінічні прояви хвороби. Скарги. Анамнез. Порядок клінічного відстеження хворих. Лабораторна діагностика. Інструментальна діагностика (УЗД, КТ, накопичувальні радіоізотопні методи). Лікування (хірургічне, медикаментозне, симптоматичне). Прогноз. Реабілітація хворих на рак підшлункової залози.

Механічна жовтяниця: патогенез захворювання. Клінічні прояви: скарги, тривалість захворювання, диференціальна діагностика. Лікування. Прогноз. Догляд за хворими із жовчними стомами.

Особливості паліативної допомоги.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Правила обстеження хворих у разі підозри на рак шлунка, стравоходу, поперечної ободової кишки. Правила підготовки хворих до операції та догляд у післяопераційний період. Догляд за жовчними норицями. Особливості здійснення медсестринського процесу при пухлинах шлунка, стравоходу, поперечної ободової кишки, печінки та підшлункової залози.

Практичні навички:

- вміти підготувати хворих до обстеження в разі підозри на рак шлунка, стравоходу, поперечної ободової кишки;
- вміти підготувати хворих до операції, догляд у післяопераційний період;
- вміти пальпувати лімфатичні вузли у хворого;
- догляд за хворими після пункційної біопсії лімфатичного вузла;
- здійснювати медсестринський процес під час догляду за хворими;
- вміти підготувати хворих до обстеження в разі підозри на рак печінки та підшлункової залози.

Тема 6. Рак легенів. Злоякісні захворювання шкіри. Рак грудної залози

ЛЕКЦІЯ

Рак легенів. Статистика раку легенів. Термінологія раку легенів згідно з МКХ-9. Захворюваність на рак легенів. Симптоматика, діагностика та стадювання дрібноклітинного раку легенів. Клініко-анатомічна класифікація раку легенів. Міжнародна класифікація раку легенів за системою TNM. Нова клінічна класифікація стадій раку легенів (1997). Симптоматика раку легенів. Методи первинної діагностики раку легенів. Стандартне лікування хворих на недрібноклітинний рак легенів. Хірургічний метод лікування. Променевий метод лікування. Метод лікування лікарськими засобами. Реабілітація хворих на рак легенів. Особливості паліативної допомоги.

Рак шкіри: захворюваність на рак шкіри. Клінічна класифікація раку шкіри за системою TNM (5-е видання, 1997). Клінічна картина раку шкіри. Діагностика раку шкіри: фізикальне обстеження, цитологічна верифікація діагнозу, гістологічна верифікація діагнозу. Лікування раку шкіри: хірургічне лікування, лікування за допомогою медикаментозних засобів, можливості застосування різноманітних фізичних методів — променевої терапії, кріотерапії, хімічної рідини. Особливості паліативної допомоги.

Меланома шкіри: захворюваність на меланому шкіри. Класифікація меланоми шкіри за системою TNM (5-е видання, 1997). Клінічні прояви меланоми шкіри. Діагностика меланоми шкіри (принципи та правила морфологічної верифікації захворювання). Лікування меланоми шкіри (хірургічне, хіміо-, імунотерапевтичне). Особливості паліативної допомоги.

Рак грудної залози. Класифікація раку грудної залози за системою TNM (5-е видання, 1997). Клінічні прояви раку грудної залози. Діагностика раку грудної залози (фізикальне обстеження грудної залози, правила морфологічної верифікації захворювання, цитологічна діагностика). Лікування раку грудної залози (хірургічне, променеве, хіміотерапевтичне). Реабілітація хворих на рак грудної залози.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Правила обстеження хворих у разі підозри на рак легенів, підготовка хворих до операції та догляд у післяопераційний період.

Демонстрація хворих на рак шкіри. Демонстрація хворих на меланому шкіри. Демонстрація передпухлинних захворювань. Демонстрація хворих на рак грудної залози. Демонстрація оперативних втручань. Особливості застосування медсестринського процесу при пухлинах легенів, шкіри та грудної залози.

Практичні навички:

- уміти підготувати хворих до обстеження в разі підозри на рак легенів;
- уміти підготувати хворих до обстеження в разі підозри на рак грудної залози;
- готувати хворих до операції, догляд у післяопераційний період;
- уміти перев'язувати хворих;
- догляд за хворими після пункційної біопсії лімфатичного вузла;
- уміти зібрати набір інструментів для відкритої біопсії лімфатичного

- вузла;
- здійснювати медсестринський процес під час догляду за хворими.

Тема 7. Злоякісні пухлини м'яких тканин і кісток. Лімфогранульоматоз

ЛЕКЦІЯ

Клінічні прояви *злоякісних пухлин м'яких тканин*. Диференціальна діагностика із доброякісними пухлинами за клінічними проявами. Реабілітація хворих на пухлини м'яких тканин.

Клінічні прояви *злоякісних пухлин кісток*. Сучасна діагностика пухлин кісток. Симптоматична терапія хворих із патологічними переломами. Лікування пухлин кісток (хірургічне, спеціальне). Реабілітація хворих на пухлини кісток.

Лімфогранульоматоз у дітей. Етіологія, патогенез. Патоморфологія. Локалізація та способи поширення. Діагностика (лабораторна, інвазивні методи дослідження). Клінічна симптоматика, прогноз, лікування. Схеми лікування та їхня періодичність.

Лімфогранульоматоз у дорослих. Етіологія, патогенез. Морфологічна класифікація. Клінічні прояви за трьома стадіями. Клінічні прояви активізації хвороби. Лабораторні ознаки. Діагностика. Лікування. Прогноз. Реабілітація хворих.

Особливості паліативної допомоги.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Правила обстеження хворих, підготовка набору інструментів для цитологічного та гістологічного обстеження лімфатичних вузлів, правила введення хіміопрепаратів хворим на лімфогранульоматоз. Психопрофілактика у хворих після хіміотерапії. Особливості застосування медсестринського процесу при пухлинах м'яких тканин і кісток, лімфогранульоматозі.

Практичні навички:

- уміти доглядати за хворими на лімфогранульоматоз;
- здійснювати медсестринський процес під час догляду за хворими;
- підготовка хворих до операції, догляд у післяопераційний період;
- уміти перев'язувати хворих.

Тема 8. Рак шийки і тіла матки. Пухлини яєчників. Трофобластична хвороба

ЛЕКЦІЯ

Захворюваність і смертність від *раку шийки матки*. Фактори ризику захворюваності на рак шийки матки. Етіопатогенез — значення вірусу папіломи людини у виникненні захворювання. Класифікація. Комплексна діагностика. Біологічні особливості мікроінвазивного раку шийки матки. Планування лікування

раку шийки матки.

Методи комбінованого та поєднаного лікування раку шийки матки. Прогноз. Патогенетичні варіанти *раку тіла* матки. Класифікація, діагностика. Клінічний перебіг, симптоматика та лікування раку тіла матки. Показання до хірургічного та променевого лікування. Гормональна терапія. Прогноз. Особливості паліативної допомоги.

Класифікація *трофобластичної хвороби*. Класифікація трофобластичної хвороби за стадіями (ВООЗ, 1976, 1991, 1995). Фактори ризику. Патогенез трофобластичної хвороби. Метастазування. Планування лікування.

Захворюваність і смертність від *раку яєчників*. Фактори ризику захворюваності на рак яєчників. Етіопатогенез. Класифікації. Комплексна діагностика. Комбіноване та комплексне лікування. Реабілітація хворих на пухлини яєчників.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Обстеження хворих з підозрою на рак шийки і тіла матки та догляд за ними.

Обстеження хворих у разі підозри на рак яєчників, підготовка хворих до операції та догляд у післяопераційний період.

Обстеження хворих у разі підозри на трофобластичну хворобу, підготовка хворих до операції та догляд у післяопераційний період. Особливості застосування медсестринського процесу при пухлинах матки, яєчників, трофобластичній хворобі.

Практичні навички:

- уміти підготувати хворих до обстеження в разі підозри на рак матки, пухлини яєчників, трофобластичну хворобу;
- уміти підготувати хворих до операції, догляд у післяопераційний період;
- уміти перев'язувати хворих;
- уміти пальпувати лімфатичні вузли у хворих;
- здійснювати медсестринський процес під час догляду за хворими.

Тема 9. Пухлини сечової і статеві систем

ЛЕКЦІЯ

Пухлини нирок: статистика, етіологія, патогенез, клінічні прояви. Гематурія. Альбумінурія. Діагностика (клінічна, інструментальна — УЗД, КТ, ЯМР, рентгенологічна). Лікування (хірургічне, променеве, хіміотерапевтичне, симптоматичне). Прогноз. Особливості паліативної допомоги.

Рак сечового міхура: статистика, етіологія, патогенез, клінічні прояви. Діагностика (клінічна, лабораторна, рентгенологічна, УЗД, КТ, ЯМР, цистоскопічна, цитологічна, гістологічна). Лікування (хірургічне, променеве, хіміотерапевтичне, симптоматичне). Прогноз. Особливості паліативної допомоги.

Рак передміхурової залози: статистика, етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика. Правила обстеження хворих. Цистоскопія. Цистографія. УЗД, КТ. Лікування (комбіноване, комплексне, симптоматичне). Прогноз.

Особливості паліативної допомоги.

Рак статевого члена: статистика, етіологія, патогенез, клінічні прояви. Діагностика (цитологічна, гістологічна). Лікування. Прогноз. Особливості паліативної допомоги.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Правила догляду за нефро- та епіцистостомами. Правила підготовки хворих до операцій, до цистоскопій. Особливості здійснення медсестринського процесу при пухлинах сечової та статевої систем.

Практичні навички:

- догляд за нефростомою, епіцистостомою;
- правила катетеризації сечового міхура, підготовка цистоскопа до роботи;
- підготовка хворих до екскреторної урографії.

Розділ 4. Пухлини голови та шиї

Тема 10. Передпухлинні захворювання та злоякісні пухлини губи і слизової оболонки порожнини рота. Пухлини гортані, носоглотки, приносових пазух, рота, глотки. Рак щитоподібної залози

ЛЕКЦІЯ

Передпухлинні захворювання губи. Фактори зовнішнього впливу, які відіграють роль у появі раку губи. Діагностика раку губи. Лікування.

Клінічна картина, діагностика, планування лікування пухлини гортані, носоглотки. Прогноз, реабілітація. Клінічні прояви та лікування пухлин приносових пазух, рота, глотки. Реабілітація. Прогноз.

Частота захворювання на рак щитоподібної залози. Загальні принципи діагностики. Комплексне лікування та диспансеризація. Прогноз. Реабілітація хворих. Особливості паліативної допомоги.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Правила обстеження хворих у разі підозри на злоякісні пухлини губи і слизової оболонки порожнини рота; підготовка хворих до операції і догляд у післяопераційний період.

Обстеження хворих за підозри на пухлини гортані, носоглотки. Правила підготовки до операції та догляд у післяопераційний період.

Правила обстеження хворих у разі підозри на рак щитоподібної залози та підготовка до операції. Особливості здійснення медсестринського процесу при пухлинах губи, слизової оболонки порожнини рота, гортані, носоглотки, приносових пазух, щитоподібної залози.

Практичні навички:

- уміти підготувати до обстеження хворих у разі підозри на злоякісні пухлини губи і слизової оболонки порожнини рота;

- уміти підготувати хворих до операції;
- догляд за хворими в післяопераційний період;
- підготовка до обстеження хворих у разі підозри на рак щитоподібної залози.

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

1. Виявлення ознак пухлинного процесу.
2. Застосування правил етики та деонтології.
3. Участь у виконанні лікарських призначень.
4. Профілактика пролежнів.
5. Уміти виконувати всі основні маніпуляції, що застосовуються в онкологічній клініці:
 - внутрішньовенне, внутрішньом'язове та підшкірне введення ліків;
 - уведення внутрішньовенного та сечового катетера, асистування під час катетеризації підключичної вени;
 - асистування при діагностичних вишкрібаннях порожнини матки, при проведенні електроексцизій, цистоскопії;
 - самостійне проведення перев'язок прооперованим онкологічним хворим;
 - застосування хіміопрепаратів.
6. Готувати пацієнтів до хірургічних втручань.
7. Запобігати можливим ускладненням у післяопераційний період та внаслідок проведення хіміо- і променевої терапії.
8. Виконувати обов'язки операційної, перев'язувальної, процедурної або палатної медичної сестри.
9. Надавати невідкладну допомогу хворим.
10. Здійснювати медсестринський процес в разі онкопатології.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ЗАЛІКУ

1. Сучасний стан онкологічної служби в Україні.
2. Організація онкологічної допомоги.
3. Дотримання правил ТБ. Знищення та знезараження предметів, забруднених кров'ю, екскрементами хворих. Складання плану заходів профілактики поширення ВІЛ-інфекції, гепатиту С.
4. Диспансеризація та облік онкологічних хворих.
5. Організація та проведення профілактичних медичних оглядів.
6. Аналіз причин запущених форм захворювання.
7. Реабілітація онкологічних хворих.
8. Медична етика і деонтологія.
9. Передпухлинні захворювання.
10. Лікарсько-трудова експертиза.
11. Сучасні принципи діагностики та лікування злоякісних пухлин.
12. Ендоскопічні та цитологічні дослідження в діагностиці пухлинних захворювань.
13. Рентгенодіагностика пухлин.
14. Принципи променевої терапії онкологічних хворих.
15. Променева терапія основних локалізацій.
16. Роль хіміотерапії в лікуванні онкологічних хворих.
17. Правила виписування лікарських засобів.
18. Догляд за онкологічними хворими в післяопераційний період.
19. Рак шлунка, стравоходу, поперечної ободової кишки.
20. Рак печінки та підшлункової залози.
21. Рак легенів.
22. Злоякісні захворювання шкіри.
23. Рак грудної залози.
24. Злоякісні пухлини м'яких тканин і кісток.
25. Лімфогранульоматоз.
26. Рак шийки і тіла матки.
27. Пухлини яєчників.
28. Трофобластична хвороба.
29. Пухлини сечової і статевої систем.
30. Передпухлинні захворювання та злоякісні пухлини губи і слизової оболонки порожнини рота.
31. Пухлини гортані, носоглотки, приносових пазух, рота, глотки.
32. Рак щитоподібної залози.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ КОМПЛЕКСНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

1. Організація онкологічної допомоги в Україні.
2. Дотримання правил ТБ. Знищення та знезараження предметів, забруднених кров'ю, екскретами хворих. Складання плану заходів профілактики поширення ВІЛ-інфекції, гепатиту С
3. Диспансеризація та облік онкологічних хворих.
4. Організація та проведення профілактичних медоглядів.
5. Аналіз причин запущених форм захворювання.
6. Реабілітація онкологічних хворих.
7. Медична етика і деонтологія.
8. Передпухлинні захворювання.
9. Лікарсько-трудова експертиза.
10. Сучасні принципи діагностики та лікування злоякісних пухлин.
11. Ендоскопічні та цитологічні дослідження в діагностиці пухлинних захворювань.
12. Рентгенодіагностика пухлин.
13. Принципи променевої терапії онкологічних хворих.
14. Променева терапія основних локалізацій.
15. Роль хіміотерапії в лікуванні онкологічних хворих.
16. Правила виписування лікарських засобів.
17. Догляд за онкологічними хворими в післяопераційний період.
18. Рак шлунка, стравоходу, поперечної ободової кишки.
19. Рак печінки та підшлункової залози.
20. Рак легенів.
21. Злоякісні захворювання шкіри.
22. Рак грудної залози.
23. Злоякісні пухлини м'яких тканин і кісток.
24. Лімфогранульоматоз.
25. Рак шийки і тіла матки.
26. Пухлини яєчників.
27. Трофобластична хвороба.
28. Пухлини сечової і статеві систем.
29. Передпухлинні захворювання та злоякісні пухлини губи і слизової оболонки порожнини рота.
30. Пухлини гортані, носоглотки, приносових пазух, рота, глотки.
31. Рак щитоподібної залози.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

Баштан В.П., Одабаш'ян А.Л., Шелешка П.В. Онкологія. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2003. — 313 с.

Белінський Б.Т., Стернюк Ю.М., Шпарик Я.В. Онкологія. — К.: Здоров'я, 2004. — 527 с.

Дрижак В.І., Домбрович М.І. Медсестринство в онкології. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2001. — 222 с.

Довідник з онкології / За ред. С.О. Шалімова, Д.В. Мясоєдова. — К.: Здоров'я, 2000. — 560 с.

Медсестринство в онкології: підручник / За ред. Л.М. Ковальчука. — К.: Медицина, 2011. — 512 с.

Онкологія: підручник / В.В. Севідов, Н.М. Касевич. — К.: ВСВ "Медицина", 2011. — 216 с.

Додаткова

Губенко І.Я., Шевченко О.Т., Бразалій Л.П., Апшай В.Г. Медсестринський догляд за пацієнтом. — К.: Здоров'я, 2000. — 248 с.

Губенко І.Я., Шевченко О.Т., Бразалій Л.П., Апшай В.Г. Медсестринський процес: Основи сестринської справи та клінічного медсестринства. — К.: Здоров'я, 2001. — 208 с.

Інфекційний контроль у медичних закладах: навч. посібн. / За заг. кер. І.Я. Губенко. — Черкаси, 2003. — 44 с.